

Kadernota 2020

gemeente [gD] Doetinchem

Inhoudsopgave

1.	Ontwikkelingen richting 2020.....	4
1.1	Thema Doetinchem centrumstad.....	5
1.1.1	Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?	5
1.1.2	Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?.....	5
1.2	Thema Sterke samenleving.....	6
1.2.1	Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?	6
1.2.2	Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?.....	7
1.3	Thema Veranderende leefomgeving	10
1.3.1	Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?	10
1.3.2	Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?.....	11
1.4	Thema Organisatie en financiën	13
1.4.1	Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?	13
1.4.2	Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?.....	13
2.	Financiële positie gemeente Doetinchem 2019 – 2023	16
2.1	Financiële uitgangspunten in de kadernota 2020 en begroting 2020.....	16
2.2	Financieel meerjarenperspectief van de kadernota 2020	16
2.3	Weerstandsvermogen	18
	Afkortingenlijst	21

Leeswijzer

Deze kadernota is het document waarmee uw raad de richting bepaalt voor de komende begroting. U stelt hierin de kaders vast voor de uitwerking van de begroting 2020.

In de coalitieagenda 'DOETINCHEM WERKT SAMEN aan een duurzame toekomst' zijn thema's (met daaraan gekoppelde doelstellingen en opgaven) benoemd waar wij ons de komende jaren met name op richten. Deze thema's hebben een eerste vertaling gekregen in de begroting 2019 en vormen nu ook de basis voor deze kadernota. De kadernota 2020 bestaat uit een aantal onderdelen. Hieronder geven we bij alle onderdelen een korte toelichting.

Ontwikkelingen richting 2020

We schetsen een beeld van de belangrijkste autonome- en maatschappelijke ontwikkelingen die we signaleren en die van invloed zijn op ons werk. Per thema wordt ook verwezen naar de aan- en afmeldingen. Bij de volgende thema's wordt stilgestaan:

1. Doetinchem centrumstad
2. Sterke samenleving
3. Veranderende leefomgeving
4. Organisatie en financiën

Financiële positie gemeente Doetinchem 2020 – 2023

In dit hoofdstuk wordt het financieel meerjarenperspectief (FMP) van de gemeente Doetinchem geschetst. Daarbij wordt een toelichting gegeven op het saldo van de kadernota vóór de aan- en afmeldingen. Vervolgens wordt het meerjarenperspectief geschetst na verwerking van de aan- en afmeldingen.

1. Ontwikkelingen richting 2020

Het gemeentebestuur heeft met de begroting 2019 de maatschappelijke opgaven bepaald waaraan we als gemeente, samen met organisaties, ondernemers en inwoners, werken. Maatschappelijke opgaven die bijdragen aan een economisch sterke centrumgemeente en een sterke samenleving. Daarnaast zijn opgaven benoemd die anticiperen op een veranderende leefomgeving. Deze thema's zijn nog even actueel en zullen onze focus voor de komende jaren blijven bepalen. Wij willen een bloeiende centrumgemeente zijn, die op velerlei terreinen een verzorgingsgebied kent dat onze gemeentegrenzen ruim overschrijdt. **Met een solide begroting en een sluitend meerjarenperspectief zullen we ons onverminderd blijven inzetten voor deze opgaven die veelal meerjarig zijn en voor een belangrijk deel te plannen. Tegelijkertijd realiseren we ons terdege dat we in een tijd leven die onzekerheden met zich meebrengt over de volle breedte van onze bestuurlijke agenda. Vandaar dat we onze ambities beschouwen in het licht van relevante ontwikkelingen en risico's. Denk daarbij aan de transformatieopgave en de beheersing van de financiën in het sociaal domein, de implementatie van de Omgevingswet, de ontwikkelingen bij onze verbonden partijen, de loonsom en de interbestuurlijke afspraken met het rijk en medeoverheden.**

Binnen het thema *Doetinchem centrumstad* werken we aan ons profiel als centrumstad van de Achterhoek en vijfde stad van Gelderland. Nadrukkelijker dan voorheen gaan we de samenwerking aan in provinciaal verband of in de grensregio's. Zo willen we ook inhoud geven aan het lidmaatschap van de Euregio Rijn-Waal. Het versterken van de economische kracht en de Human Capital Agenda pakken we op vanuit een analyse die we samen met kennisinstellingen en bedrijven maken. Bij een goed vestigingsklimaat horen ook aantrekkelijke voorzieningen voor bewoners en bezoekers, een aantrekkelijk woonklimaat en een goede bereikbaarheid. We zetten daarom in op de uitvoering van de woonagenda, de mobiliteitsvisie en het aanvalsplan binnenstad. Daarnaast stellen we een koersnotitie op voor de vrijetijdseconomie.

Binnen het thema *Sterke Samenleving* gaat het om hetgeen onze inwoners vaak direct raakt. Dit gaat om goed onderwijs en zo veilig en gezond mogelijk opgroeien, langer thuis blijven wonen in een vertrouwde omgeving en zelf in voldoende inkomen kunnen voorzien. Voldoende mogelijkheden voor sport, een sterk verenigingsleven en een goed cultureel aanbod zijn eveneens bepalende factoren voor het welzijn en welbevinden van iedereen. Daarom investeren we in collectieve voorzieningen die voorkomen dat een situatie verslechtert; zo werken we aan een preventie-agenda.

Maar we weten ook dat de zorgbudgetten onder druk staan. Dit komt enerzijds omdat er minder middelen beschikbaar zijn vanuit de rijksoverheid, met name voor de uitvoering van taken op het gebied van jeugd. En anderzijds weten steeds meer inwoners, vrijwilligers- en professionele organisaties ons en onze contractpartners te vinden. Net als in de afgelopen jaren heeft de samenwerking met Buurtplein onze hoge prioriteit en zullen wij samen met Buurtplein onze opdracht versterken en verfijnen op de activiteiten en werkzaamheden in onze wijken en dorpen. Daarnaast zetten we via de 'Taskforce financiële beheersing Sociaal Domein' in op beheersing van de uitgaven: binnen drie jaar (2019-2021) moeten de uitgaven structureel in balans zijn met het door de raad beschikbaar gestelde budget.

De grote lijnen binnen het thema *Veranderende leefomgeving* zijn onverminderd actueel. Voor de Omgevingsvisie werken we samen met inwoners, bedrijven en instellingen aan de gebiedsvisies die uiterlijk in 2021 leiden tot een integrale Doetinchemse Omgevingsvisie. Voor de opgave 'Transitie van de woningvoorraad' maken we - in samenhang met een Regionale Woonagenda - een actualisatie van de gemeentelijke 'Woningbouw Strategie'. Voor de komende jaren kunnen we dan op basis van een stevige beleidsverankering nieuwe bouwinitiatieven en bouwprojecten beoordelen. In het kader van de duurzaamheidsopgaven stellen we samen met de andere Achterhoekse gemeenten een regionale energiestrategie op. In samenhang daarmee wordt in de loop van het jaar meer bekend over de rijksmiddelen die voor duurzaamheidsvraagstukken beschikbaar komen. Daarnaast zetten we in 2020 in op de uitvoering van de eerste projecten op het gebied van circulaire economie, gasloos bouwen en klimaatadaptatie.

Modern besturen vergt investeren in mensen en competenties, in nieuwe werkwijzen en processen, in flexibiliteit van de organisatie. Met de organisatieontwikkeling gD2020 bouwen we aan een stabiel fundament voor deze werkwijze en onze dienstverlening. Een geactualiseerde dienstverleningsvisie

om onze inwoners optimaal te bedienen en een intern cultuurprogramma passend bij de waarden van onze organisatie, vormen daartoe belangrijke bouwstenen.

1.1 Thema Doetinchem centrumstad

1.1.1 Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?

We vinden het van belang om de lokale economie te versterken en een herkenbaar profiel te geven. Passend bij onze regionale centrumfunctie willen we onze stad profileren in de driehoek Wageningen, Nijmegen en Enschede. Daar is alle reden toe. Want naast sterke mkb-bedrijven heeft Doetinchem grotere, internationaal opererende ondernemingen om trots op te zijn. Ook beschikken we over enkele hoogwaardige bedrijventerreinen die interessant zijn voor nieuwe bedrijvigheid. Er mag letterlijk en figuurlijk meer ruimte komen voor (nieuw) ondernemerschap. Met initiatieven als De Steck is daarmee een begin gemaakt, maar wat is er nog meer mogelijk? Welke kansen liggen er voor Doetinchem als kennis- en experimenteerregio? Hoe versterken we de Human Capital Agenda? Tegen deze achtergrond hebben we behoefte aan een beeld van de lokaal-economische situatie. Die 'economische foto' moet de basis bieden voor een ambitieuze, interactief te ontwikkelen economische agenda tot 2025, waarmee we invulling geven aan de opgave 'Regionale economie als versneller'. Voor de opgave 'Verbinden (economische) agenda van Doetinchem, Achterhoek, Provincie en Euregio lopen we een tijdspad dat parallel loopt met de regio. We verwachten dat we in het derde kwartaal 2019 onze gemeentelijke lobbyagenda hebben bepaald rond wonen, werken, bereikbaarheid en zorg. Om de binnenstad aantrekkelijker te maken richten we ons op de projectrealisatie van het Aanvalsplan Binnenstad. De krachtenbundeling van winkeliers, horecaondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente wordt dit jaar tastbaar met de realisatie van het gezamenlijk Binnenstadbedrijf. Daarmee pakken we de komende jaren met alle relevante partijen de taken op die nodig zijn voor een vitale en toekomstbestendige binnenstad. Voor de opgave 'Goede en duurzame verbindingen realiseren en verbeteren' werken we aan het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit op basis van de mobiliteitsvisie. Onze focus richt zich op de realisatie van de Regio Expres, die moet leiden tot een betere treinverbinding Arnhem-Winterswijk. Samen met NS en ProRail bezien we de mogelijkheid voor een ongelijke kruising spoor-Europaweg. Daarmee verbetert tegelijkertijd de regionale bereikbaarheid op de route Zutphen – Emmerich en de verbindingroutes tussen de A18, de A1 en de Duitse A3. Voor de opgave 'Verbinden van parels Doetinchem en Achterhoek' zetten we in op versterking van de vrije tijdseconomie op basis van een koersnotitie en een uitvoeringsagenda die in 2019 gereed komen. De ontwikkeling van de VVV naar een inspiratiepunt waarin de verhalen en activiteiten van de stad en regio centraal staan, is in dat kader al in gang gezet. We blijven ons inzetten voor het versterken van het cultureel erfgoed en de culturele infrastructuur, bijvoorbeeld door het zichtbaar maken van de kazemat. De investeringsbijdrage aan Amphion bezien wij in het licht van de meerwaarde die de schouwburg heeft voor de inwoners van onze regio. Daarnaast wordt vanuit het cultuur- en erfgoedpact Achterhoek gewerkt aan een cultureel profiel voor de Achterhoek.

1.1.2 Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?

1. Reservering voor bijdrage herstel gevel Amphion	2020: € -100.000	Structureel
Wat is de ontwikkeling?		
Kort na de oplevering van Schouwburg Amphion bleek dat er problemen waren met de gevel van het gebouw. Als bouwheer en opdrachtgever heeft Amphion vanuit haar eigenstandige positie verschillende partijen juridisch aangesproken op de ontstane situatie. Voor een deel is Amphion daarin in het gelijk gesteld en voor een deel niet. Daarnaast loopt nog een traject van minnelijke schikking. Bij het opstellen van deze kadernota waren de gesprekken erover nog in volle gang. In de loop van 2019 worden de financiële consequenties ervan duidelijk. Dan is er ook zicht op de kosten van herstel. Vanwege het gebrek aan eigen vermogen, kan Amphion dit herstel niet bekostigen. Zij doet daarom een beroep op ons als aandeelhouder. Gelet op de betekenis van Amphion voor Doetinchem en de regio wordt een eenmalige investeringsbijdrage gevraagd van circa € 2 miljoen, die leidt tot een jaarlijkse exploitatielast van circa € 100.000.		

In deze kadernota reserveert de raad alvast de structurele bijdrage ad € 100.000. Dit, in afwachting van het definitieve besluit van de raad over het collegevoorstel voor de investeringsbijdrage aan de gevelproblematiek Amphion.

De investeringsbijdrage past in het verlengde van het reeds in de begroting 2019 genoemde risico van €1,1 miljoen dat daarvoor in de algemene reserve beschikbaar werd gehouden (onderdeel verbonden partijen).

Aan welk(e) doel/opgave draagt de ontwikkeling bij?

- Doelstelling C: Doetinchem heeft aantrekkelijke voorzieningen voor bewoners en bezoekers en een gastvrije binnenstad.
- Opgave 2: Verbinden (economische) agenda van Doetinchem en de Achterhoek met die van de Provincie en de Euregio.
- Opgave 5: Verbinden van parels Doetinchem en de Achterhoek.
- Thema Sterke samenleving, opgave 5: Alle inwoners zijn actief betrokken in Doetinchem.

2. *Uitstel bezuinigingen Gruitpoort en Muziekschool* 2019: € -215.000 *Incidenteel*

Wat is de ontwikkeling?

De inrichting van een cultuurbedrijf vergt zorgvuldigheid en een sterk draagvlak onder alle partijen. De ingezette beweging naar één cultuurbedrijf dient ertoe culturele doelen te borgen en tegelijk de marktgerichtheid in een positieve exploitatie voor de komende jaren te vatten.

Daarbij hebben de culturele instellingen in 2019 meer tijd en ruimte nodig om de laatste slagen te maken om naar de toekomst toe stevigheid en slagvaardigheid te garanderen.

Tegen deze achtergrond is een éénmalige financiële tegemoetkoming in 2019 nodig om Gruitpoort en Muziekschool voldoende speelruimte te bieden om verantwoorde keuzes in activiteiten en investeringen te maken binnen het geldende beleidskader zoals dat is verwoord in het raadsbesluit op de businesscase d.d. 9 november 2017.

Aan welk(e) doel/opgave draagt de ontwikkeling bij?

- *Thema Sterke samenleving, opgave 5: Alle inwoners zijn actief betrokken in Doetinchem.*

1.2 Thema **Sterke samenleving**

1.2.1 **Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?**

In een sterke samenleving kunnen al onze inwoners op hun eigen niveau meedoen en hun eigen talenten ontwikkelen. Iedere inwoner heeft dan ook te maken met het thema *Sterke Samenleving*. Daarbij gaat het om zowel (basis)voorzieningen die voor iedere inwoner bereikbaar zijn als om voorzieningen voor hulp op het gebied van participatie, jeugdhulp en Wmo. Goede basisvoorzieningen dragen bij aan een gezonde, vitale en betrokken bevolking. Niet voor niets investeren wij dan ook in onze harde en zachte sportinfrastructuur. Een goede bereikbaarheid van onze voorzieningen is daarbij van belang. Met het project MaaS richten we ons regionaal op het koppelen van verschillende vervoersmodaliteiten via een digitaal platform waarmee inwoners kunnen plannen, boeken en betalen.

Goede preventie is besparen op toekomstige (dure) zorg. In de tweede helft van 2019 stellen we een preventie-agenda op. In de activiteiten op het gebied van preventie en vroegsignalering heeft de jeugd onze prioriteit. Van het rijk ontvangen we de komende jaren extra middelen in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid. Dat gebruiken we om in samenwerking met scholen, kinderopvangorganisaties en Yunio meer gerichte activiteiten te ontwikkelen die passen bij de doorgaande leerlijn, kennisdeling en de ondersteuning van peuters, kleuters en jonge kinderen. We hebben in toenemende mate aandacht voor de raakvlakken tussen zorg, veiligheid en leefbaarheid in de wijken, bijvoorbeeld als het gaat om het voorkomen van verslavingen of het omgaan met mensen met verward gedrag. We stellen dit jaar een kadernota integrale veiligheid op voor de periode 2020-2023 waarin het beëindigen, bestrijden en verstoren van ondermijnende criminaliteit een belangrijk aandachtspunt is. Ook wordt gewerkt aan de Regiovisie Huiselijk Geweld,

Kindermishandeling en Veilig Thuis en wordt u het Preventie en Handhavingsplan Verslaving 2019-2022 voorgelegd.

Voor inwoners die het op eigen kracht niet redden op het gebied van jeugdzorg, Wmo en de Participatiewet bieden we zorg en ondersteuning. We zien dat de budgetten die we daarvoor van het rijk ontvangen niet toereikend zijn. Dat komt mede omdat steeds meer inwoners ons en onze samenwerkingspartners weten te vinden en dat we nog niet in de volle breedte de beschikking hebben over algemene of voorliggende voorzieningen. De transformatie naar het gebruik van meer collectieve voorzieningen behoeft nog verdere ontwikkeling. De 'Taskforce financiële beheersing Sociaal Domein' heeft daarom de hoogste prioriteit. Het doel van de Taskforce is om binnen drie jaar (2019-2021) de uitgaven structureel in balans te brengen. Ook op taakveldniveau werken we eraan dat de uitgaven de ramingen niet meer overschrijden. De ontwikkelingen rondom het objectief verdeelmodel Maatschappelijke opvang en beschermd wonen, (de doordecentralisatie per 2021) volgen we op de voet. Inhoudelijke vraagstukken op rijksniveau zijn van invloed op hoe het verdeelmodel financieel en inhoudelijk uitpakt voor de gemeente Doetinchem in relatie tot de regiogemeenten de komende jaren. In de loop van 2020 zal hierover meer bekend worden. Ter voorbereiding op de aanstaande wijziging van de Wet Inburgering zetten we in 2020 samen met onze maatschappelijke partners volop in op de integratie en participatie van Doetinchemse statushouders. Het in 2019 vastgestelde beleidskader vormt daarbij het uitgangspunt. Uitvoeringsorganisatie Laborijn werkt aan de doorontwikkeling van de fusieorganisatie en een verdere verbetering van de dienstverlening aan inwoners met een bijstandsuitkering volgens het vastgestelde plan van aanpak 'Samen sterk voor inwoners naar werk'. Daarnaast speelt Laborijn in op de landelijke gesignaleerde ontwikkeling waarin sociale werkvoorzieningen te maken krijgen met verlaagde rijksbijdragen.

1.2.2 Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?

3. *Herschikking budgetten sociaal domein* 2020: BN *Structureel*

Wat is de ontwikkeling?

In de periode 2015-2017 zijn diverse nieuwe beleidskeuzes gemaakt die weliswaar gewenst en noodzakelijk waren, maar waarbij is besloten dit toe te rekenen aan "de ontschotte budgetten van het sociaal domein breed". Die investeringen waren vooral nodig op het gebied van collectieve, preventieve voorzieningen als De Stadskamer en Pauropus. Destijds werd er nog gedacht dat er jaarlijks (grote) structurele overschotten zouden bestaan, waar deze voorzieningen en activiteiten uit gefinancierd konden worden.

Daarnaast zijn er een paar kleinere "losse eindjes" die begrotingstechnisch nog niet goed verwerkt waren, zoals bijvoorbeeld de regionale samenwerking in het sociaal domein (zie bijv. [Jaarplan 2019 Sociaal Domein Achterhoek](#)) en het regionale contract- en leveranciersmanagement. Zie ook [p. 12, Bestuurlijke monitor 2018](#).

Door het herschikken van het bestaande budget van het sociaal domein als geheel (taakveld 6) worden deze posten op een correcte manier verwerkt in de begroting van 2020 en verder. Dit betekent ook dat beter inzichtelijk is welke budgetten ingezet worden voor preventieve activiteiten.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Doelstelling C: Inwoners ontvangen, zo dicht mogelijk bij huis of thuis, de zorg en ondersteuning die past bij hun behoeften en mogelijkheden.

4. *Taskforce Sociaal Domein* 2020: PM *Incidenteel*

Wat is de ontwikkeling?

Als gemeente hebben we eerst en vooral een zorgplicht die voortvloeit uit onze wettelijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Jeugdwet en Wmo 2015. In ons *Beleidskader Sociaal domein 2017-2020* is dan ook vastgelegd dat het bieden van adequate ondersteuning en zorg leidend is. Tegelijkertijd hebben we als gemeente ook een (grote) uitdaging om zorg en ondersteuning vorm te geven binnen de door de raad gestelde financiële kaders. We zien daarbij dat de huidige bestedingen de beschikbare budgetten (fors) overschrijden.

Vanaf eind 2018 is daarom de *Taskforce beheersing financiën Sociaal Domein* actief.

Het resultaat van de Jaarrekening laat zien dat er in 2018 een structureel tekort was van ca. € 3.8 miljoen op het sociaal domein breed (heel programma 6). Op de (grootste) individuele taakvelden zien we de volgende resultaten:

- Jeugd -€ 5.4 miljoen.
- Wmo Beschermd Wonen € 4.0 miljoen.
- Wmo HH & Begeleiding -€ 1.7 miljoen.

Gelet op de huidige ontwikkelingen en de omvang van de opgave waar we voor staan, is het lastig om een realistisch (financieel) perspectief te schetsen van wanneer en in welke mate de acties van de Taskforce effect gaan hebben. Dit is een risico dat ook de komende jaren nog zal bestaan. De looptijd van de opdracht aan de Taskforce is daarom ook gesteld op drie jaar.

Aan welk(e) doelloopgave draagt de ontwikkeling bij?

Doelstelling C: Inwoners ontvangen, zo dicht mogelijk bij huis of thuis, de zorg en ondersteuning die past bij hun behoeften en mogelijkheden.

5. 'Doordecentralisatie' beschermd wonen en maatschappelijke opvang (opvang en bescherming)	2021: PM	Structureel
--	-----------------	--------------------

Wat is de ontwikkeling?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de lokale uitvoering van de Wmo. Het onderdeel *beschermd wonen* daarin wordt (tot nu toe) uitgevoerd door de centrumgemeente in de regio. Die krijgt ook het budget. Dit is zo afgesproken tussen het Rijk, de VNG en de gemeenten. Doetinchem is centrumgemeente en voert deze taak uit voor de regio Achterhoek.

Het Rijk heeft aangekondigd per 2021 te gaan werken met een nieuw verdeelmodel voor het sociaal domein. Onderdeel van het nieuwe model is (zeer waarschijnlijk) dat elke gemeente *zelf* de verantwoordelijkheid en het budget krijgt om de taken *beschermd wonen en opvang en bescherming* uit te voeren. Dit wordt ook wel 'doordecentraliseren' genoemd. Rond mei 2020 moet bekend worden welke (financiële) effecten deze verdeling precies heeft voor Doetinchem. Op dit moment is er al overleg tussen de Achterhoekse gemeenten over het bepalen welke taken regionaal en lokaal worden/blijven, en op welke terreinen samengewerkt wordt. Na de zomerperiode zullen hierover verdere uitvoeringsafspraken worden gemaakt.

Aan welk(e) doelloopgave draagt de ontwikkeling bij?

Opgave 7: Inwoners wonen veilig in Doetinchem.

6. Abonnementstarief Wmo	2020: PM	Structureel
---------------------------------	-----------------	--------------------

Wat is de ontwikkeling?

Per 1 januari 2019 is de AMvB "abonnementstarief Wmo" in werking getreden. Daarin wordt bepaald dat de eigen bijdrage voor inwoners met een maatwerkvoorziening maximaal € 17,50 per vier weken mag bedragen. Voor sommige doelgroepen hanteerden we als gemeente in het verleden een hoger tarief. Met het verplichte abonnementstarief bestaat die mogelijkheid niet meer, en dat levert een nadeel op in de inkomsten uit de eigen bijdragen. We weten nog niet exact hoeveel nadeel dit op gaat leveren, ook gelet op de eventueel 'aanzuigende' werking die deze verlaagde eigen bijdrage met zich mee kan brengen.

Aan welk(e) doelloopgave draagt de ontwikkeling bij?

Doelstelling C: Inwoners ontvangen, zo dicht mogelijk bij huis of thuis, de zorg en ondersteuning die past bij hun behoeften en mogelijkheden.

7. Gewijzigde begroting 2019 Laborijn & Meerjarenplan Wsw	2019: € -603.000	Incidenteel
	2020: PM	

Wat is de ontwikkeling?

Uit de eerste gewijzigde begroting 2019 van Laborijn blijkt dat de gemeentelijke bijdrage van Doetinchem stijgt met € 603.000 in 2019 (incidenteel). Dit komt voort uit onverwachte stijging van de inzet van jobcoaching en loonkostensubsidie en onvoorziene salariskosten in de sociale

werkvoorziening. De gewijzigde begroting 2019 wordt voor de zomer aan de raad voorgelegd voor het geven van zienswijzen. Deze verhoging zullen we in het najaar voorleggen in de bestuurlijke monitor 2019.

Daarnaast komt Laborijn rond de zomer met een meerjarenplan voor de sociale werkvoorziening. Met dit plan speelt Laborijn in op de landelijke gesignaleerde ontwikkeling waarin sociale werkvoorzieningen voor gemeenten (door verlaagde rijksbijdragen) een structurele, netto kostenpost blijken te worden. Deze additionele kosten zullen hun beslag moeten krijgen in een sluitende begroting 2020 van Laborijn.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

- Doelstelling A: Iedereen doet naar vermogen mee in de samenleving, via school, werk of met een andere zinvolle daginvulling.
- Opgave 4: Vergroten (financiële) zelfredzaamheid en uitstroom naar werk.

8. Plan van aanpak Laborijn 2020: € -518.000 *Incidenteel*

Wat is de ontwikkeling?

Dit betreft de tweede investering van €518.000 investering die gevraagd is aan de gemeente Doetinchem ten behoeve van het plan van aanpak [Samen sterk voor inwoners naar werk](#) van Laborijn. De raad heeft bij [besluit van 31 januari 2019](#) reeds vastgesteld dat dit bedrag aangemeld wordt in deze kadernota.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

- Doelstelling A: Iedereen doet naar vermogen mee in de samenleving, via school, werk of met een andere zinvolle daginvulling.
- Opgave 4, vergroten (financiële) zelfredzaamheid en uitstroom naar werk.

9. Renovatie kunstgrasveld DZC'68 / Sportpark Zuid 2020: BN *Structureel*

Wat is de ontwikkeling?

De toplaag van het eerste kunstgrasveld van voetbalvereniging DZC'68 op Sportpark Zuid is versleten. De KNVB heeft na recente keuring medegedeeld dat het veld met ingang van het voetbalseizoen 2020-2021 wordt afgekeurd. DZC'68 heeft dit veld nodig voor de trainingen en wedstrijden. Vervanging voor het seizoen 2020-2021 is noodzakelijk.

De investering inclusief verwijderen en afvoeren van de oude toplaag vraagt een investering van € 470.000. Deze investering zal (zoals gebruikelijk is) onderdeel uitmaken van de kredietaanvraag bij de gemeentebegroting 2020. Deze vervangingsinvestering is budgettair neutraal en wordt verwerkt via het Vastgoedfonds.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Opgave 5: Alle inwoners zijn actief betrokken in Doetinchem.

10. Renovatie atletiekbaan ARGO / Sportpark Bezelhorst 2021: BN *Structureel*

Wat is de ontwikkeling?

De top- en tussenlaag van de atletiekbaan op Sportpark Bezelhorst dienen in 2021 vervangen te worden. De toplaag dateert van 2010 en de tussenlaag ligt al meer dan 20 jaar. Deze twee lagen dienen tegelijkertijd te worden vervangen. De totale kosten bedragen € 605.000, waarbij de afschrijvingstermijnen 12 en 25 jaar bedragen voor respectievelijk de toplaag en de tussenlaag.

Deze investering zal (zoals gebruikelijk is) onderdeel uitmaken van de kredietaanvraag bij de gemeentebegroting 2020. Deze vervangingsinvestering is budgettair neutraal en wordt verwerkt via het Vastgoedfonds.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Opgave 5: Alle inwoners zijn actief betrokken in Doetinchem.

Wat is de ontwikkeling?

Er wordt momenteel hard gewerkt aan de vorming van het Sportbedrijf Doetinchem. De raad heeft bij de vaststelling van het businessplan ook de financiële randvoorwaarden vastgesteld. De realiteit vraagt echter om een andere afweging van die randvoorwaarden. De gemeente Doetinchem is een aantal malen aangesproken op de verleende borgstelling van de lening aan de SaZa Topsporthal. Hoewel er nu zwarte cijfers worden geschreven, is de exploitatie van de topsporthal-voorzieningen een risico. Bovendien worden er geen reserveringen gedaan voor toekomstig groot onderhoud. Bij de opstelling van de eerste begroting met een doorkijk naar de komende jaren zal duidelijk moeten worden of de exploitatie van het Sportbedrijf Doetinchem past binnen financiële kaders, zoals door de raad vastgesteld.

Aan welk(e) doelloopgave draagt de ontwikkeling bij?

- Opgave 5: Alle inwoners zijn actief betrokken in Doetinchem.
- *Thema Doetinchem centrumstad*, opgave 5: Verbinden van parels Doetinchem en de Achterhoek.

Wat is de ontwikkeling?

Per 2020 treedt de *Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz)* in werking. Deze wet regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ en is de opvolger van de *Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz)*.

De Wvvggz stelt de zorgvraag meer centraal, is patiëntvolgend en kent meer behandel mogelijkheden dan de Bopz. Onder de Wvvggz valt ook het beslissen over crisismaatregelen (vml. *Inbewaringstelling - IBS*) door de burgemeester. Daarnaast krijgen gemeenten een extra verantwoordelijkheid om een melding m.b.t. personen met verward gedrag te onderzoeken. Dit moet binnen 14 dagen onderzocht worden.

In de nieuwe situatie gaat het om het uitvoeren van de *crisismaatregel* én de *zorgmachtiging*. In de oude situatie betrof het alleen de crisismaatregel. De nieuwe wet levert derhalve een uitgebreidere taak op voor gemeenten, is bestemd voor een bredere doelgroep en dat brengt aanvullende, structurele kosten met zich mee:

- Voor de vernieuwing en uitbreiding van het (ICT)-systeem van Khonraad waar landelijk door gemeenten mee wordt gewerkt. Dit is vergelijkbaar met de werkwijze voor huisverboden (VeiligThuis). De verwachte kosten hiervan bedragen ca. € 20.000 gebaseerd op de vaste kosten ('abonnement') en variabele kosten per casus;
- Voor de coördinatie m.b.t. de *zorgmachtiging* moeten een meldpunt en procesregie worden ingericht. De verwachte benodigde inzet bedraagt 0,5 fte (ca. € 40.000).

Tot op heden is er nog geen budget vanuit het Rijk beschikbaar gesteld voor deze nieuwe taak.

Aan welk(e) doelloopgave draagt de ontwikkeling bij?

Opgave 7: Inwoners wonen veilig in Doetinchem.

1.3 Thema **Veranderende leefomgeving**

1.3.1 **Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?**

Ook voor het thema en de opgaven die in het kader van thema 3, 'Veranderende leefomgeving' geldt dat deze nog even actueel zijn. Voor de opgave 'Doetinchem verkleint zijn ecologische voetafdruk' zijn er drie zwaartepunten: het opzetten van een klimaatatelier op basis van de uitkomsten van de stresstest klimaatadaptie, het opstellen van een Warmteplan voor Nieuw-Wehl in het kader van gasloos bouwen en de uitwerking van een project 'van afval naar gebruiksartikel' in het kader van circulaire economie. Met de toenemende schaarste aan grondstoffen en de klimaatverandering neemt

de noodzaak tot anders omgaan met afval toe. We hebben daarom vanuit de circulariteitsgedachte de opgave om van afval zo veel mogelijk grondstoffen te maken, die op hun beurt kunnen worden omgevormd tot gebruiksartikelen. Die opgave biedt ook kansen voor 'social return on investment': het verwezenlijken van sociale doelen. We willen Buha, Laborijn, Stichting Aktief, Stadskamer, bedrijven en mogelijk ook bouwmarkten uitnodigen om een gezamenlijk businessplan uit te werken. Wellicht willen ook buurgemeenten aansluiten. Dit businessplan is uiterlijk maart 2020 gereed.

Het beleidskader Duurzame energieopwekking in Doetinchem biedt inwoners de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij projecten voor duurzame energieopwekking in hun buurt. Daarnaast geeft het initiatiefnemers een handelingsperspectief waarmee zij projecten voor duurzame energieopwekking tot ontwikkeling kunnen brengen in Doetinchem. Verder zullen we met de andere Achterhoekse gemeenten een regionale energiestrategie opstellen. In samenhang daarmee wordt in de loop van het jaar meer bekend over de rijksmiddelen die voor duurzaamheidsvraagstukken beschikbaar komen. In samenhang met een Regionale Woonagenda werken we aan een actualisatie van de gemeentelijke 'Woningbouw Strategie'. Dat wordt ons instrument om nieuwe bouwinitiatieven en bouwprojecten te beoordelen (locatie en programma). Voor de opgaven 'Omgevingsvisie' en 'Meer integraal (her-) ontwikkelen van gebieden' zullen we op basis van het onlangs vastgestelde Koersdocument Omgevingswet het zogenaamde Ontwerpend Onderzoek (fase 3) starten. Dit houdt in dat we voor in totaal 11 werkgebieden samen met inwoners, bedrijven en instellingen gebiedsvisies gaan uitwerken. In deze gebiedsvisie zullen de verschillende beleidsterreinen –duurzaamheid, cultuurhistorie, sociale opgaven etc.- integraal worden opgepakt. Deze gebiedsvisies vormen de bouwstenen voor de overkoepelende Omgevingsvisie, die uiterlijk in 2021 gereed moet zijn. De door ons ingezette lijnen sluiten goed aan bij de prioriteiten van onze inwoners. Uit het eerste onderzoek onder de leden van het inwonerpanel Achterhoek Spreekt komt naar voren dat inwoners de aanpak van leegstand, wonen en de bereikbaarheid van voorzieningen en bedrijven als prioriteit beschouwen.

1.3.2 Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?

13. Volumetoename ODA	2019: € -129.000	<i>Incidenteel</i>
	2020: € -200.000	<i>Incidenteel</i>

Wat is de ontwikkeling?

We worden geconfronteerd met een stijging van de kosten voor de ODA, met name vanwege een volumetoename. Door een aantal wettelijke wijzigingen is er namelijk een grotere inzet nodig voor toezicht en handhaving. Denk daarbij aan controles op energiebesparing en het toepassen van de landelijke handhavingsstrategie. Ook hebben we te maken met het wegvallen van bekostiging door derden, bijvoorbeeld door het wegvallen van de subsidie voor externe veiligheid. Daarbij komt dat Doetinchem als centrumstad met een daarbij horend bedrijvenbestand sowieso meer aandacht moet besteden aan milieucontroles bij bepaalde risicobedrijven. Hier is weinig beleidsvrijheid: minder controles betekent grotere maatschappelijke risico's. Daarnaast zorgt een aantrekkende economie voor het doorlopen van meer vergunningstrajecten. Omdat hier sprake is van conjunctuurgevoeligheid betreft het hier een eenmalige aanmelding. Met ODA zullen we in overleg treden om te onderzoeken welke sturingsmogelijkheden er zijn om binnen de budgettaire kaders te blijven. Het uitgangspunt daarbij is dat vanaf de begroting 2021 de ODA weer opereert binnen de budgettaire kaders.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Doelstelling E: De leefomgeving is veilig.

14. Implementatie Omgevingswet en planologische capaciteit	2020: € -790.000	<i>Incidenteel</i>
---	------------------	--------------------

Wat is de ontwikkeling?

Het college heeft de bestuursopdracht vastgesteld voor Fase 3 van de implementatie Omgevingswet, het Ontwerpend Onderzoek. Deze fase duurt twee jaar. Na die twee jaar ligt er een omgevingsvisie evenals de ingrediënten voor de doorvertaling naar een Omgevingsplan. In fase 3 krijgen we te maken met diverse aspecten op het vlak van de ruimtelijke ordening, veranderende werkprocessen, een nieuwe benadering van participatie, aanpassingen in het informatiemanagement, cultuurverandering en dienstverlening. De inhoudelijke lijn voor deze ontwikkeling is het Koersdocument Omgevingswet (raadsbesluit 28 maart 2019). Uit dit Koersdocument wordt duidelijk

dat we nadrukkelijk kiezen voor het werken met de samenleving, waarbij we zowel gebruik maken van eigen expertise als expertise van buiten. Omdat het ons eerder ontbrak aan voldoende informatie over de wettelijke verplichtingen en te verrichten werkzaamheden, hebben we voor 2020 en het begin van 2021 (afsluiting fase 3), nog geen budgetten gereserveerd. Inmiddels is dat beeld, evenals de inrichting van het proces voldoende scherp om een kosteninschatting te kunnen maken. Dit resulteert in een eenmalige aanmelding van € 600.000 voor interne en externe ureninzet op diverse werkterreinen. Denk aan het opstellen van gebiedsvisies, de slag van sectoraal naar integraal beleid, de inrichting van het digitale loket en opstellen van vragenbomen, informatiemateriaal, etc. Naast deze € 600.000 wordt een aanmelding gedaan voor de bekostiging van planologische capaciteit (2020- maart 2021) van € 190.000, zijnde 1,5 fte. capaciteit. Dit is noodzakelijk om nieuwe wettelijke instrumenten en werkwijze (o.a. fysieke leefomgeving + bruidsschat) tijdig te kunnen implementeren. In deze begroting is geen rekening gehouden met nog aan te schaffen ICT-applicaties en eventueel te maken kosten na de invoering van de wet. Hier is nu nog geen goede inschatting voor te maken.

Aan welk(e) doellopgave draagt de ontwikkeling bij?

- Opgave 3: Omgevingsvisie.
- Opgave 4: Meer integraal (her-)ontwikkelen van gebieden.

15. Sanering asbestdaken (revoluerend fonds)	2020: BN	Incidenteel
---	-----------------	--------------------

Wat is de ontwikkeling?

Voorgesteld wordt om voor de periode 2019-2025 een bedrag beschikbaar te stellen voor een leningsfaciliteit ten behoeve van de sanering van asbestdaken. Het gaat om een jaarlijks bedrag van € 185.735,-, (incl. BTW), dus voor een totaal van € 1.114.410 (Incl. BTW). Dit betreft een revoluerend fonds, dat in principe budgetneutraal is. Wel bestaat hier een risico van niet terugbetaling. Deze lening zal via het SVn lopen. We zijn daarbij van plan om alle leningen van het SVn (behalve de Starterslening) samen te voegen tot één nieuwe lening: 'de Toekomstbestendig Wonen Lening'. De betreft dan de huidige Blijverslening, de Stimuleringslening voor monumenten en de Duurzaamheidslening. Ook de lening voor sanering van asbestdaken wordt daarin dan opgenomen. Op die manier geven we meer duidelijkheid naar de burger: één loket waar je met alle aanvragen terecht kunt. De Toekomstbestendig Wonen Lening wordt in de tweede helft van 2019 aan de raad voorgelegd.

Aan welk(e) doellopgave draagt de ontwikkeling bij?

- Opgave 1: Doetinchem verkleint zijn ecologische voetafdruk.
- Opgave 2: Transitie van de woningvoorraad en herijken van het woningbouwprogramma.

16. Acteren op excessen bij beheer en onderhoud openbare ruimte	2020: € -110.000	Incidenteel
--	-------------------------	--------------------

Wat is de ontwikkeling?

De middelen die beschikbaar zijn voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte zijn normaliter afdoende. Sinds kort zien we echter een aantal excessen, zoals een enorme toename van overlast door de processierups en de vestiging van zogenaamde invasieve exoten. Ook worden we geconfronteerd met ratten- en roekenoverlast, waarover we als gemeente door onze inwoners worden aangesproken. Deze fenomenen zorgen voor hogere uitvoeringskosten. Deze kostenstijgingen wordt begroot op € 110.000 eenmalig voor het komend jaar. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat met deze middelen alleen de excessieve overlast wordt aangepakt, waarop we als gemeente door derden worden aangesproken, bijvoorbeeld omdat de volksgezondheid in gevaar is of omdat derden schade lijden. Dat laatste geldt met name voor de opmars van een invasieve exoot als de Japanse Duizendknoop. Ook willen we deze soorten weren van gemeentelijke kavels die in de verkoop staan. Over een jaar evalueren we of deze aanpak met deze middelen afdoende is om de excessieve overlast onder controle te houden. Met de provincie Gelderland treden we in overleg over de mogelijkheden van medefinanciering.

Aan welk(e) doellopgave draagt de ontwikkeling bij?

Doelstelling E: De leefomgeving is veilig.

17. Ontwikkeling noordelijk deel A18-Bedrijvenpark 2019: €+900.000 Incidenteel

Wat is de ontwikkeling?

Onlangs hebben de vier gemeentes van de West Achterhoek besloten om, in afwijking van het oorspronkelijk uitgangspunt, het noordelijk deel van het A18 Bedrijvenpark gefaseerd in exploitatie te nemen. De reden hiervoor is de toenemende vraag naar (grote) bedrijfskavels, de concrete belangstelling en een daadwerkelijke verkoop op het noordelijk deel. Dit alles heeft positieve financiële consequenties. De beschikbare voorzieningen voor het A18 Bedrijvenpark kunnen worden verlaagd. Daardoor ontstaat er een eenmalige vrijval van € 900.000 ten gunste van de Algemene Reserve. Dit is conform [raadsbesluit](#) d.d. 25-04-2019 met betrekking tot het vaststellen van de gewijzigde grondexploitatie A18 Bedrijvenpark.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Opgave 4: Meer integraal (her-)ontwikkelen van gebieden.

1.4 Thema **Organisatie en financiën**

1.4.1 **Wat zijn nieuwe ontwikkelingen?**

We opereren in een samenleving die sterk in ontwikkeling is. Dat vraagt veel van ons als lokale overheid en lokaal bestuur. Modern besturen vergt investeren in mensen en competenties, in nieuwe werkwijzen en processen, in flexibiliteit van de organisatie. Met de organisatieontwikkeling gD2020 bouwen we aan een stabiel fundament voor deze werkwijze en onze dienstverlening. Daartoe gaan we komen met een herijkte dienstverleningsvisie met als uiteindelijk doel de mensen die werken en wonen binnen gemeente Doetinchem optimaal te bedienen binnen de mogelijkheden die er zijn. Voor de gD2020 ontwikkeling maken we de stap van structuur naar cultuur. Een programma wordt neergezet dat aansluit bij de waarden die we binnen onze organisatie uit willen dragen.

De werkwijze van opgaven gestuurd werken implementeren we verder. Om de veelheid aan opgaven adequaat te monitoren en te sturen willen wij een nieuw informatiesysteem gebruiken zodat het bestuurlijk ambtelijk samenspel effectiever kan zijn.

Digitalisering stelt onze organisatie voor opgaven. Met de gepresenteerde I-visie zijn de speerpunten benoemd waarmee onze organisatie invulling gaat geven aan de digitalisering. Belangrijk is dat we aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen en deze gebruiken voor onze eigen bedrijfsvoering en onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers.

Tegelijkertijd constateren wij dat de financiële ruimte beperkt is. Prioritering is van belang. Verhoging van de lasten voor onze inwoners willen we voorkomen. Wel passen we de standaard prijsindexering toe.

1.4.2 **Wat zijn de financiële consequenties bij dit thema?**

18. Bijdrage tekort VNOG 2019: € -307.000 Incidenteel

Wat is de ontwikkeling?

De autonome ontwikkelingen waarmee de VNOG geconfronteerd wordt, de omvang van de begroting ten opzichte van de mogelijkheden om fluctuaties op te vangen en de uitgaven op grond van de huidige beleidskeuzes en ambities, zijn de oorzaken van een verwacht tekort voor 2019.

Naar aanleiding van dit verwachte tekort heeft het AB VNOG, aan de hand van een analyse van het huidige dienstverleningsniveau, een concept begrotingswijziging voor 2019 (met een incidenteel effect) opgesteld. Met deze begrotingswijziging wordt voor 2019 een incidentele reparatieslag uitgevoerd.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Thema Doetinchem centrumstad, doelstelling F: Doetinchem is een veilige gemeente.

19. Bluswatervoorziening 2019: € -54.000 *Structureel*

Wat is de ontwikkeling?

In het clusterverleden zijn met verschillende gemeenten lokale afspraken gemaakt over het uitvoeren van aanvullende taken en de doorberekening hiervan aan de VNOG. Deze afspraken passen niet meer binnen het regionaal dienstverleningsmodel en worden daarom met ingang van 2019 niet meer vergoed. Voor de gemeenten binnen het voormalige cluster BAW (brandweer Achterhoek West) gaat het hier om de beheerskosten van de bluswatervoorziening. De beheerskosten van de bluswatervoorziening voor de gemeente Doetinchem € 54.000 kan niet meer aan de VNOG worden doorberekend.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Thema Doetinchem centrumstad, doelstelling F: Doetinchem is een veilige gemeente.

20. Brandweerkazerne Doetinchem 2019: PM *Incidenteel*

Wat is de ontwikkeling?

Bij de overdracht van de brandweerkazerne Doetinchem aan de VNOG in 2013 is bepaald dat de gemeente Doetinchem jaarlijks de exploitatielasten (kapitaallasten, energie, onderhoud etc.) voor haar rekening neemt. De VNOG betaalt op haar beurt jaarlijkse een vaste vergoeding van deze exploitatielasten aan de gemeente Doetinchem voor gebruik van de kazerne voor regionale taken.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

Thema Doetinchem centrumstad, doelstelling F: Doetinchem is een veilige gemeente.

21. Veiligheid 2019: € -35.000 *Structureel*

Wat is de ontwikkeling?

Burgernet

In de politie-eenheid Oost doen alle gemeenten mee aan Burgernet en is de inrichting en financiering van De deelname aan Burgernet, c.q. het continueren van deelname, is een verantwoordelijkheid van elke individuele gemeente.

Veiligheidsnetwerk Oost Nederland

Het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland is een samenwerkingsverband tussen diverse partners op het gebied van sociale veiligheid. Het VNON is de afgelopen jaren gefinancierd door 6 grote steden in Oost Nederland. Om de komende 4 jaar door te gaan moet de wijze van financiering aangepast worden en gaan alle gemeenten meebetalen aan het VNON (€ 0,07 cent per inwoner).

Veiligheidshuis Noord Oost Gelderland

Veiligheidshuis Noord Oost Gelderland draagt bij aan de veiligheid en de veiligheidsbeleving, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen. Met de veranderingen binnen het sociaal domein en de aanpak personen met verward gedrag, zijn de taken de afgelopen jaren flink uitgebreid.

RIEC (Regionaal Informatie Expertise Centrum)

Het RIEC ondersteunt de convenantpartners bij de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. De afgelopen jaren is er sterk ingezet op het prioriteren van diverse thema's zoals aanpak Outlaw Motor Gangs (OMG's), drugscriminaliteit en is er afgelopen jaar een ondermijningsbeeld opgemaakt in Oost Nederland, zo ook in Doetinchem.

Aan welk(e) doelopgave draagt de ontwikkeling bij?

- *Thema Doetinchem centrumstad, doelstelling F: Doetinchem is een veilige gemeente.*
- *Thema Sterke samenleving, opgave 7: Inwoners wonen veilig in Doetinchem.*

22. Brandverzekeringen: stijging premies 2020: € -50.000 *Structureel*

Wat is de ontwikkeling?

Voor de verzekeringsportefeuille werken de Achterhoekse gemeenten samen. Uit de eerste informatieronde voor de dit jaar uit te voeren aanbesteding leren we dat de premies met zeker 25% gaan stijgen. De stijging laat zich verklaren door de toegenomen schadelast.

Aan welk(e) doel/opgave draagt de ontwikkeling bij?

Thema Doetinchem centrumstad, doelstelling F: Doetinchem is een veilige gemeente.

23. Organisatieontwikkeling: maatwerk loonsom 2019: € -500.000 *Incidenteel*

Wat is de ontwikkeling?

In het kader van gD2020 is het noodzakelijk om maatwerkoplossingen te realiseren met en voor medewerkers. Doel is om mobiliteit te bevorderen om daarmee uiteindelijk een structurele besparing te realiseren. Daarvoor worden incidenteel transitiebudget van € 500.000 beschikbaar gesteld.

Aan welk(e) doel/opgave draagt de ontwikkeling bij?

Deze aanmelding is doel/opgave overstijgend en draagt bij aan alle thema's.

24. Regiodeal 2020: BN *Structureel*

Wat is de ontwikkeling?

In november 2018 heeft het Rijk besloten dat de regio Achterhoek één van de regio's is die een extra (financiële) impuls krijgt voor het realiseren van oplossingen voor regionale opgaven. Om voor dit bedrag (€ 20 mln.) in aanmerking te komen, is hetzelfde bedrag aan cofinanciering vereist. Hiervan komt ca. €1 mln. voor rekening van de gemeente Doetinchem.

Op dit moment is de precieze inhoud van de projecten nog niet bekend. Dat betekent ook dat nu ook nog niet zeker is dat er voor Doetinchem aanvullend budget benodigd is. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat bestaande budgetten en/of reserves als cofinanciering ingezet kunnen worden.

Omdat Doetinchem de Regio Deal Achterhoek ziet als een regionale en lokale kans voor het verbeteren van het woon- werk en leefklimaat in de Achterhoek, hebben we de intentie uitgesproken bij te willen dragen aan de Regio Deal. Zie voor meer informatie ook raadsmededeling [2019-60 Letter of Support Regio Deal Achterhoek](#).

Aan welk(e) doel/opgave draagt de ontwikkeling bij?

- *Thema 1 Doetinchem centrumstad, opgave 1: Regionale economie als versneller.*
- *Thema 1 Doetinchem centrumstad, opgave 2: Verbinden (economische) agenda van Doetinchem en de Achterhoek met die van de Provincie en de Euregio.*
- *Thema 1 Doetinchem centrumstad, opgave 4: Goede en duurzame verbindingen realiseren en verbeteren.*
- *Thema 3 Veranderende leefomgeving, opgave 2: Transitie van de woningvoorraad en herijken van het woningbouwprogramma.*

2. Financiële positie gemeente Doetinchem 2019 – 2023

2.1 Financiële uitgangspunten in de kadernota 2020 en begroting 2020

In de gemeentebegroting hanteren we de volgende twee financiële uitgangspunten:

1. *Een structureel sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief*
Structureel sluitend wil zeggen dat we ervoor zorgen dat langjarige uitgaven ook worden gedekt door langjarige inkomsten.
2. *Voldoende weerstandsvermogen*
Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit (algemene reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven) en de financiële risico's. Die verhouding drukken we uit in de ratio van ons weerstandsvermogen. Is de ratio tussen de 0,8 en 1,2 dan beschikken we over voldoende buffer om risico's op te vangen zodat ze geen bedreiging vormen voor onze financiële positie.

2.2 Financieel meerjarenperspectief van de kadernota 2020

Dit meerjarenperspectief is gebaseerd op de ontwikkelingen in de circulaire van het rijk over het Gemeentefonds tot en met december 2018. Ook zijn de financiële resultaten van de jaarstukken 2018 en het Meerjarenperspectief ontwikkellocaties (MPO) 2019 verwerkt. Tenslotte zijn er aanmeldingen vanaf 2019 die het financieel meerjarenperspectief hebben beïnvloed.

Meerjarenperspectief Doetinchem (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Structureel resultaat begroting	2.849	3.010	1.831	860	1.119
Totaal resultaat begroting t.g.v./t.l.v. algemene reserve	-1.933	1.486	2.088	951	1.119

Bovenstaand financieel perspectief toont een meer dan sluitende meerjarenraming met zelfs een positief resultaat over alle jaren. Dat voordelig resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve en heeft daarmee ook nog eens een positieve invloed op het weerstandsvermogen van onze gemeente.

Toch plaatsen we net als in de begroting 2019, bij dit financieel perspectief enkele kanttekeningen. Er zijn ontwikkelingen die invloed zullen hebben op het financieel perspectief. De vijf grote aandachtspunten zijn:

1. *Sociaal domein*
Op de verschillende beleidsterreinen Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet worden we geconfronteerd met tekorten die om bijsturing vragen. Het college heeft hiervoor een 'Taskforce financiële beheersing sociaal domein' in het leven geroepen met de opdracht om maatregelen door te voeren die op korte en lange termijn effectief zijn.
2. *Verbonden partijen*
Verschillende gemeenschappelijke regelingen en gemeentelijke BV's melden dat ze te kampen hebben met (dreigende) begrotingstekorten. We vinden het de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf om de afgesproken producten / activiteiten uit te voeren binnen de beschikbare middelen van hun begroting. Over de risico's die dat met zich meebrengt zijn we in gesprek met de verbonden partijen.
3. *Omgevingswet*
Het is op dit moment nog onduidelijk wat de structurele gevolgen zijn van deze wet. Daarbij dient o.a. te worden gedacht aan ICT-applicaties voor informatie- en beheerssystemen.

4. *Het Interbestuurlijk Programma (IBP) tussen Rijk en medeoverheden*

Het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen hebben op 14 februari 2018 in het Interbestuurlijk programma (IBP) afspraken gemaakt over 10 grote maatschappelijke opgaven waar Nederland de komende periode voor staat. Bijvoorbeeld klimaat, toekomstbestendig wonen, sociaal domein, regionale economie, vitaal platteland, etc.

Het kabinet heeft voor een aantal van de gezamenlijke opgaven intensiveringen voorzien in het regeerakkoord. Ook gemeenten, provincies en waterschappen moeten hiervoor middelen beschikbaar stellen. De komende jaren zal ter uitvoering van het IBP daarom zeker nog beslag worden gelegd op financiële middelen. Het is de vraag in hoeverre de ambities en opgaven van het IBP en de gezamenlijke financiële middelen die de overheden en maatschappelijke partners hiervoor kunnen en willen inzetten, in balans zullen komen.

5. *Loonsom*

De afgelopen jaren heeft zich een tekort opgebouwd bij de loonsom. Het college heeft meerdere maatregelen genomen tot herziening van de organisatie waardoor de capaciteit in evenwicht wordt gebracht met de beschikbare loonsombudgetten.

Welke aanmeldingen zijn opgenomen in deze kadernota?

In onderstaand overzicht zijn aanmeldingen opgenomen die het financieel meerjarenperspectief beïnvloeden. We maken onderscheid in twee soorten:

- Autonome aanmeldingen, die het gevolg zijn van onbeïnvloedbare ontwikkelingen in de maatschappij of van rijksmaatregelen, wet- en regelgeving, etc.
- Aanmeldingen beleidskeuzes. Deze aanmeldingen zijn het gevolg van nieuw beleid en/of nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen die we voorzien. Ze hangen samen met doelen en opgaven uit de coalitieagenda.

De aanmeldingen worden toegelicht bij de afzonderlijke thema's.

Nr.	Thema	p-houder	AAN- EN AFMELDINGEN Omschrijving	Kadernota Financieel meerjarenperspectief *)					
				2019		2020		2021	
				I	S	I	S	I	S
AUTONOME AANMELDINGEN									
1	D'chem centrumstad	Sluiter	Reservering voor bijdrage herstel gevel Amphion				-100		
2	D'chem centrumstad	Sluiter	Uitstel bezuinigingen Gruitpoort en Muziekschool	-215					
3	Sterke samenleving	MS/FL/JH	Herschikking budgetten Sociaal domein					BN	
5	Sterke samenleving	Langeveld	Doordecentralisatie Beschermd wonen en maatsch. Opvang						PM
6	Sterke samenleving	Langeveld	Abonnementstarief WMO					PM	
7	Sterke samenleving	Huizinga	Gewijzigde begroting Laborijn+ mjp WSW	-603			PM		
8	Sterke samenleving	Huizinga	Plan van aanpak Laborijn				-518		
9	Sterke samenleving	Steintjes	Renovatie kunstgrasveld DZC 68/ Sportpark Zuid					BN	
10	Sterke samenleving	Steintjes	Renovatie atletiekbaan ARGO/ Sportpark Bezelhorst						BN
12	Sterke samenleving	MB/FL	Implementatie Wet verplichte ggz-zorgmatiging en crisis					-60	
13	Verand. Leefomgeving	Langeveld	Volumetoename ODA	-129			-200		
18	Organisatie/ Financiën	Boumans	Bijdrage tekort VNOG	-307					
19	Organisatie/ Financiën	Boumans	Bluswatervoorziening				-54		
20	Organisatie/ Financiën	Boumans	Brandweerkazerne Doetinchem	PM					
21	Organisatie/ Financiën	Boumans	Veiligheid				-35		
22	Organisatie/ Financiën	Huizinga	Brandverzekeringen: stijging premies					-50	
23	Organisatie/ Financiën	Boumans	Organisatieontwikkeling: maatwerk loonsom	-500					
			Subtotaal autonome aanmeldingen	-1.754	-89	-718	-210	0	0
AANMELDINGEN BELEIDSKEUZES									
4	Sterke samenleving	MS/FL/JH	Taskforce Sociaal domein	PM			PM		
11	Sterke samenleving	Steintjes	Sportbedrijf Doetinchem					PM	
14	Verand. Leefomgeving	Lambregts	Implementatie Omgevingswet				-790		
15	Verand. Leefomgeving	Langeveld	Revolverend fonds sanering asbestdaken					BN	
16	Verand. Leefomgeving	Steintjes	Excessen bij beheer en onderhoud openbare ruimte				-110		
17	Verand. Leefomgeving	Sluiter	Ontwikkeling noordelijk deel A18 Bedrijvenpark	900					
24	Organisatie/ Financiën	Sluiter	Regiodeal Achterhoek					BN	
			Subtotaal aanmeldingen beleidskeuzes	900	0	-900	0	0	0

Nrs verwijzen naar de aanmeldingen in de Kadernota 2020.

I = incidenteel; dwz maximaal 3 jaar.

S = structureel; dwz langjarig.

BN = budgettair neutraal; dwz beïnvloed niet het resultaat van de gemeentebegroting.

PM = Pro memorie; dwz er worden uitgaven of inkomsten verwacht, maar de omvang is op dit moment niet te ramen.

*) Het financieel meerjarenperspectief loopt t/m 2023. In het overzicht zijn 2022, 2023 niet opgenomen omdat er geen aanpassingen zijn.

2.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen: de risico's en de weerstandscapaciteit

In de begroting 2019 hebben we een analyse gegeven van het weerstandsvermogen naar de inzichten per najaar 2018. In deze kadernota geven we een geactualiseerde analyse op hoofdlijnen van het weerstandsvermogen naar de situatie per mei 2019. We beschrijven de meest relevante risico's voor zover die substantieel afwijken van de begroting 2019.

De hierboven genoemde ontwikkelingen die het financieel perspectief kunnen beïnvloeden, hebben we als volgt in de kadernota een plek gegeven: voor Sociaal domein en de loonsom hebben we de risico's gekwantificeerd. Voor de Omgevingswet en het Interbestuurlijk Programma (IBP) geldt dat op dit moment de financiële impact van rijksmaatregelen en ontwikkelingen nog niet kan worden ingeschat. Wel zullen beleidskeuzes voor beide onderwerpen financiële gevolgen hebben die in de gemeentebegroting moeten worden vertaald. Om aan te geven dat we ons bewust zijn van mogelijke financiële consequenties, hebben we voor de Omgevingswet en voor het IBP de financiële risico's gekwantificeerd op € 500.000.

Tegenover de risico's staat de weerstandscapaciteit: de algemene reserve en de stelpost incidentele onvoorziene uitgaven. De algemene reserve wordt in hoge mate beïnvloedt door het resultaat van het financieel meerjarenperspectief in onze gemeentebegroting.

De weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen de risico's en de weerstandscapaciteit. Uit onderstaand overzicht blijkt dat deze ratio vanaf 2020 boven de bovennorm van 1,2 uitkomt.

Wat is ons weerstandsvermogen?

Overzicht risico's en weerstandscapaciteit					bedragen x € 1.000	
nr	Risico's	2019	2020	2021	2022	2023
1	Sociaal domein	4.000	3.000	2.000	2.000	2.000
2	Verbonden partijen	1.300	800	800	800	800
3	Omgevingswet			500	500	500
4	Interbestuurlijk programma rijk en medeoverheden (IBP)			500	500	500
5	Loonsom	0	250	250	250	250
6	Ontwikkellocaties (grexen en gebiedsontwikkelingen)	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
7	Garanties & geldleningen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
8	Subsidies van derden	0	250	250	250	250
9	Gemeentefonds	700	700	700	700	700
10	Cultuurbedrijf: B3 status Muziekschool	1.000				
11	Algemene basis AR onvoorziene risico's, w.o. kapitaallasten, lopende procedures	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
	Totaal gekwantificeerde risico's	13.400	11.400	11.400	11.400	11.400
Weerstandscapaciteit		2019	2020	2021	2022	2023
	Algemene reserve per ultimo	15.823	17.704	20.235	21.692	23.353
	Stelpost incidentele onvoorziene uitgaven	80	80	80	80	80
	Totale beschikbare weerstandscapaciteit	15.903	17.784	20.315	21.772	23.433
	Ratio weerstandsvermogen	1,19	1,56	1,78	1,91	2,06

Belangrijkste financiële risico's met substantiële afwijking t.o.v. de begroting 2019

1. Sociaal domein

Het tekort op het sociaal domein bedroeg in 2018 circa € 5,5 miljoen t.o.v. de primitieve begroting (€ 1,7 miljoen in de bestuurlijke monitor 2018 en € 3,8 miljoen in de jaarstukken 2018).

De Taskforce heeft opdracht dit tekort in de loop van drie jaren (2019 t/m 2021) te laten verdwijnen. Gegeven de tekorten in voorgaande jaren achten we het realistisch om in 2019 nog te rekenen met een risico van € 4 miljoen; in 2020 € 3 miljoen en vanaf 2020 € 2 miljoen.

Risico's in sociaal domein: open einderegelingen, besluiten over indicaties gebeurt door Buurtplein en zorginstellingen, terwijl de gemeente de budgetverantwoordelijkheid heeft.

2. Verbonden partijen

Tot de verbonden partijen behoren o.a. de gemeenschappelijke regelingen en de gemeentelijke BV's. Zie de paragraaf 7 van de gemeentebegroting.

In deze kadernota worden meerdere aanmeldingen voor verbonden partijen gedaan met een PM raming voor 2020 en mogelijk volgende jaren. Bijvoorbeeld de VNOG, ODA, Laborijn. De begrotingen van die instellingen laten structurele tekorten zien. De deelnemende gemeenten zijn niet zomaar bereid om die tekorten af te dekken door verhoging van de inwonersbijdragen. We verlangen dat de instellingen zelf eerst alles op alles zetten om hun begroting op orde te brengen. We benutten daarbij zoveel mogelijk onze positie in de Algemene- en Dagelijkse besturen van de GR's. Ook enkele van onze gemeentelijke BV's (Buurtplein en Buha) melden risico's in hun begrotingen. Met hen zijn we zowel als aandeelhouder alsmede als opdrachtgever in gesprek over hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden voor een totaal sluitende bedrijfsbegroting.

Om de gevelproblematiek van Amphion op te lossen wordt in deze kadernota een aanmelding gedaan. Daarmee is dit risico verdwenen.

Gegeven bovenstaande ontwikkelingen rekenen we voor de risico's bij de verbonden partijen vanaf 2020 op € 800.000 weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

3. Omgevingswet

In deze kadernota worden opnieuw incidentele financiële middelen gevraagd voor de implementatiefase van de Omgevingswet. Zie de toelichting bij de aanmelding in thema 'Veranderende leefomgeving'. In de aanmelding is vermeld dat er nu nog geen goede inschatting is te maken van de nog aan te schaffen ICT-applicaties en andere kosten. De kosten worden in sterke mate bepaald door enerzijds de maatregelen en besluiten van het rijk en anderzijds onze gemeentelijke beleidskeuzes. Op dit moment worden de rijksmaatregelen steeds duidelijker, waarna we ook onze beleidskeuzes kunnen bepalen. Gegeven de onzekerheden op dit moment rekenen we voor de risico's bij de Omgevingswet een bedrag van € 500.000 weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

4. Interbestuurlijk programma Rijk en medeoverheden (IBP)

De afspraken tussen Rijk en medeoverheden in het IBP leidden tot een forse verhoging van de uitkering Gemeentefonds. De maartcirculaire 2018 leidde daardoor tot een voordeel voor gD in 2019 van circa 1 miljoen, oplopend tot € 2 miljoen in de jaren erna. Zie het collegebesluit van 10 april 2018 en de [raadsmededeling 2018-58](#). In de toelichting wordt vermeld dat deze bedragen duidelijk zijn gekoppeld aan de opgaven uit het IBP. De overleggen tussen de overheden over de uitwerking van het IBP zijn in 2019 nog in volle gang. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen zijn. Omdat de maatregelen en besluiten van het rijk in belangrijke mate invloed hebben op het gemeentelijk beleid en de financiën rekenen we voor de risico's in het IBP een bedrag van € 500.000 weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

5. Personele lasten en overhead

Het college heeft meerdere maatregelen genomen tot herziening van de organisatie waardoor de capaciteit in evenwicht wordt gebracht met de beschikbare loonsombudgetten. Daarom verwachten we nu een beperkt risico waarvoor € 250.000 weerstandscapaciteit in de algemene reserve wordt gerekend. Over dit proces heeft het college in het kader van de organisatieontwikkeling gD2020 de raad meermalen vertrouwelijk geïnformeerd.

6. Ontwikkellocaties: grondexploitaties en gebiedsontwikkelingsprojecten

Zie het Meerjarenperspectief Ontwikkellocaties (MPO) 2019.

11. Algemene basis algemene reserve onvoorziene risico's

We hanteren een algemene basis in onze algemene reserve voor onvoorziene risico's van € 2 miljoen. In voorgaande gemeentebegrotingen reserveerden we nog voor kapitaallasten en lopende procedures als specifieke risico's. op beide onderdelen schatten we de risico's inmiddels als zeer gering. Daarom brengen we deze onderwerpen onder bij de algemene basis.

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
A	
	AMvB - Algemene Maatregel van Bestuur
B	
	BAW - Brandweer Achterhoek West
	BN - Budget neutraal
	BTW - Belasting Toegevoegde Waarde
	BV - Besloten vennootschap
C	
D	
	DZC - Doetinchemse Zaterdag Club
E	
F	
	FMP - Financieel meerjarenperspectief
	Fte - Fulltime-equivalent
G	
	GGZ - Geestelijke gezondheidszorg
H	
	HH - Huishoudelijke hulp
I	
	IBP - Interbestuurlijk Programma
	IBS - Inbewaringstelling
	ICT - Informatie- en communicatietechnologie
J	
K	
	KNVB - Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
L	
M	
	MaaS - Mobility as a Service
	MPO - Meerjarenperspectief ontwikkellocaties
N	
	NS - Nationale Spoorwegen
O	
	ODA - Omgevingsdienst Achterhoek
	OMG - Outlaw Motor Gang
P	
	PM - Pro memorie
Q	
R	
	RIEC - Regionaal Informatie Expertise Centrum
S	
	SVn - Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
T	
U	
V	
	VNG - Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	VNOG - Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
	VNON - Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland
	VVV - Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
W	
	Wet Bopz - Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen
	Wmo - Wet maatschappelijke ondersteuning
	Wsw - Wet sociale werkvoorziening
	Wvvggz - Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
X	
Y	
Z	